

Bohoslužby v Zábřehu 22.května 2022

J 14,23-29

Milé sestry, milí bratři, někdy mám pocit, že jako církev jsme lodí na rozbouřeném moři. Doba, v níž žijeme a pohybujeme se, je velmi neklidná. Těžko se v ní hledá něco, co by přineslo odpočinek. Výkyvy nálad a vztahů s námi kývají ze strany na stranu, chvíli nás zvedají do výše, chvíli zase stahují do hlubin. Chce to někdy silný žaludek, aby člověku nebylo hned špatně, aby v tom všem nějak dokázal fungovat. Kdyby to bylo jen na nás, asi bychom dali přednost plavbě po nějakém malém klidném jezírku nebo líně si tekoucí říčce. Takto by mohl přeci plynout nejen život církve, ale také naše vlastní životy. Žádné bouře, žádné náročné pasáže, kde musíme opravdu zabrat, ale jen takový příjemný výlet. Myslím, že takto nějak si to představovali i učedníci, když se rozhodli následovat Ježíše. Všechno bude plynout v jakémisi poklidu, Ježíš přinese do náročné doby mír a pokoj.

Evangelista Jan věnuje hodně prostoru ve svém svědectví o Ježíši okamžiku, kdy se Ježíš se svými učedníky loučí. Nejen kvůli cestě k soudu a na kříž, ale kvůli tomu, že po vzkříšení bude mnoho věcí zcela jinak. Život učedníků se bude odvíjet zcela jinak. Už nebudou svědky toho všeho, co Ježíš koná, nebudou se tím kochat, ale budou Ježíšovými vyslanci. Budou přinášet jeho slova do různých lidských situací. To nebude vždycky lehké. Ostatně i my sami si uvědomujeme, že to není vždy lehké. Kolikrát se potácíme v otázkách toho, co následování Ježíše znamená pro náš život. Nejen teoreticky, ale také po té praktické stránce. S takovým podivným pocitem sledujeme, jak se prvním učedníkům dařilo získávat pro Ježíše davy, jak rostla skupina těch, kdo ho vyznávají. Je to úplně jiná realita, než naše dnešní působení. Nedaří se nám lidi oslovit a přitáhnout ke Kristu. A co víc, mnohdy ani nedokážeme zapálit lásku ke Kristu ve vlastních dětech, v blízké rodině. Proč tomu tak je? Je to dobou, podmínkami? Nebo je v tom ještě něco jiného? Těžko se nám o tom mluví, protože je těžké říct, proč se naše loď houpe jednou tam a jindy zase na druhou stranu, je chvíli nahoře a pak zase padá do hlubin, proč zkrátka mnoho věcí v našem následování nejde samo a hladce.

Před svým odchodem řekl Ježíš svým učedníkům jednu důležitou věc. Kdo mne miluje, bude zachovávat mé slovo. Tak jako jsme o tom už mluvili posledně, i zde se ukazuje jako téma číslo jedna láska. Všechno u ní začíná. I zachování Ježíšova slova. On je to celkem zajímavý obrat. Ukazuje nejen k respektu, k dodržování třeba Mojžíšova zákona. Je v tom naznačen i vztah, protože mluví o střežení, hlídání či opatrování. Milující Ježíše bude jeho slovo opatrovat. Můžeme si doplnit, že to ukazuje na vzácnost tohoto slova, na vnímání jeho důležitosti v životě

učedníků. Tato slova nás upomínají, že vztah ke slovu Ježíšovu, nebo vůbec ke slovu Hospodinovu, může mít mnoho podob. Jednou z nich je jen určitá formálnost. Slovo se stane součástí jakéhosi folklóru, tedy lidových zvyků. Nebo možná by se dalo říct i církevně lidových zvyků. Zvyky jsou totiž něco, co se dá dělat, aniž by v tom člověk spatřoval skutečný smysl. Můžou se stávat koloritem života, výzdobou bez hlubšího zakotvení. V nějaké podobě jsme se s takovou věcí jistě již párkrát setkali. Když jsem začínal chodit do kostela, všiml jsem si, že lidé v lavici vždy chvíli postojí a pak si teprve sednou. Jistě se hned nabízelo dělat to také. Je to na první pohled něco, co se dělá, když se vejde do kostela. Když tedy vejdu někam do kostela, udělám to, než si sednu. Jenže občas třeba zapomenu, protože to nemám tolik zažité. Něco jiného je, když se potom někoho zeptám, proč se to dělá? Jaký je smysl? Pak se taková činnost stane úplně něčím jiným. Postojím, protože se modlím, symbolicky se zdravím nejen se všemi lidmi v kostele, ale také s tím, který je zde neviditelně přítomen a který mne pozval. Pak se už většinou nestane, že si sednu, aniž bych krátce předtím postál.

Podobně to jistě můžeme vnímat i v jiných oblastech našeho jednání. Mnoho činností se dá prostě jen napodobovat. Viděl jsem, že takto to někdo dělá, tak to zkusím taky. Ať již jde o pracovní postupy nebo rituály. Ovšem ono i takové zatloukání hřebíku se nedá jen okoukat. Pokud tedy nechce mít člověk omlácené prsty nebo zničené dílo. Je třeba se ho naučit, najít si svou cestu, jak tuto činnost vykonávat. Je tedy zřejmé, že i následování Ježíše nejde jen tak okoukat. Je potřeba se mu učit, dostat ho svým způsobem do sebe. Toto naučení se následování úzce souvisí i se vztahem k Ježíšovu slovu. Čím je nám čtení Bible? Proč sami jejím slovům nasloucháme? Nemůže se z toho také stát jen nějaký přívěšek života, prázdná tradice? Když Ježíš mluvil k učedníkům o zachování jeho slova, můžeme na pozadí jeho slov vnímat zkušenost s vyprázdněním slova Zákona. Četlo se, učilo, ale něco důležitého mu chybělo. Vytratilo se povědomí toho, co toto slovo znamená, kdo za ním stojí, proč ho člověku sděluje. K tomuto slovu se ztratil vztah. Stalo se symbolem, rámcem, ale ne výrazem živého vztahu.

Vztah učedníků k Ježíšovu slovu je tedy klíčový pro jejich následování. Nejen pro jejich vlastní víru, ale také pro zvěstování této víry. Nejde jen o to poznat Ježíše jako historickou postavu, jako ústřední bod teologického dění, ale také jako toho, kdo má velmi důležité a vzácné slovo pro lidský život. Tak důležité, že ho chceme opatrovat, držet si ho jako vzácný poklad.

Toto zachování slova má krásné zaslíbení. Ježíš se svým Otcem si u nás učiní svůj příbytek. Možná je to hodně zvláštní představa. Ježíš a vlastně Bůh budou bydlet v člověku. Šalomoun při svěcení chrámu vyznával, že není nic, co by mohlo Hospodina pojmout, ani ten chrám, který vystavěl. A přesto touží přebývat v něčem takovém jako lidské nitro. Obrazotvorná představivost může celkem zapracovat a vytvořit mnoho zajímavých pojetí tohoto přebývání. Ovšem, když nad ním začneme přemýšlet, zjistíme, že je to jen jeden z dalších opisů Janova evangelia pro naplnění Duchem. Touha po zachování Ježíšova slova se projeví tím, že Bůh

bude v člověku stále nějakým způsobem přítomný, bude ho ovlivňovat. Není to nic záhadného a tajemného. Když čteme slova Bible s tím, že je to součást našeho vztahu k Ježíši, že je čteme proto, protože nám je blízký jejich autor, potom to má vliv na naše jednání. Poznáváme, že Bůh je vlastně s námi, je zde, je přítomný.

Je přirozené, že uprostřed rozbouřeného moře toužíme po klidném přístavu, nebo alespoň utišení vln. Přeneseno do našeho života, byli bychom jistě rádi, kdyby věci tak nějak šly sami, kdyby stačilo dělat to, co se dělalo vždycky a mělo to stejně dobrý výsledek. Ježíš vlastně dokáže rozbouřené moře utiřit, dovést do klidných vod. A připomíná to i při loučení s učedníky. Odkazuje jim svůj pokoj. Je jiný než ten světský. Svět umí dát svůj klid do lidského života. Umí přinést pohodu, bezstarostnost. Sami to jistě prožíváme. Je mnoho věcí, kvůli kterým se nemusíme trápit. Přesto je zde něco zneklidňujícího. Je to právě základ na kterém tento pokoj stojí. Je velice vratký a během chvíle může být vše jinak. To učedníci sami zakusili, když po večeři s Ježíšem, která je tak krásně naplnila pokojem, přišli do Getsemane a Ježíš se nechal zatknout. Jejich pokoj byl pryč. Proto Ježíš zmiňuje svůj pokoj jako dar, jako odkaz svým učedníkům. Není to zklidnění vln na moři. Je to zklidnění našeho nitra, aby nám z těch vln nebylo špatně. Je úžasné, že máme možnost prožívat pokoj, i když se ocitáme uprostřed neklidné doby.

Ježíši záleží na tom, abychom mu důvěřovali. I my máme vést druhé k důvěře. Je to jediný způsob, jak se nenechat rozhodit vlnami, na kterých se loď našeho společenství nachází. Ceňme si slova, které od Ježíše máme, neostýchejme se ukázat, jak je pro nás důležité, že není jen formalitou, ale centrem našeho života, protože v něm je s námi sám Ježíš.

Pane Ježíši, tvé slovo nám pomáhá najít pokoj. Prosíme o to, abychom na něj nezapomínali, když hledáme cesty pokoje v našem světě.

Amen.